

Persbericht

PB05-128
15 november 2005
13.30 uur

De in dit persbericht genoemde cijfers in tabel 6 Arbeidsvolume werknemers zijn aangepast.

Zie hiervoor de persmededeling van 15 november 2005.

Economie groeit 0,9 procent in derde kwartaal 2005

De Nederlandse economie is in het derde kwartaal van 2005 gegroeid. Het bruto binnenlands product (BBP) was 0,9 procent hoger dan een jaar eerder. De werkgelegenheid was in het derde kwartaal 0,2 procent kleiner dan een jaar geleden. De daling van het aantal banen is echter veel geringer dan in voorgaande kwartalen. Dit blijkt uit de eerste raming van de kwartaalrekeningen van het CBS.

De groei van het BBP is niet alleen te danken aan meer export, maar ook aan een hogere consumptie van huishoudens en verder aantrekkende investeringen. De consumptie van de overheid was lager.

Kwartaal-op-kwartaalgroei 0,3 procent

Het volume van het BBP is in het derde kwartaal van 2005, na correctie voor werkdag- en seizoeneffecten, met 0,3 procent toegenomen ten opzichte van het tweede kwartaal van 2005. Deze kwartaal-op-kwartaalontwikkeling is gematigd. In beide voorgaande kwartalen was sprake van relatief grote positieve en negatieve mutaties.

Groei uitvoer iets afgenomen

Het volume van de uitvoer van goederen en diensten was in het derde kwartaal 4,7 procent hoger dan een jaar eerder. Daarmee steeg de export iets minder dan in het eerste halfjaar. De groei komt bijna volledig voor rekening van de wederuitvoer. Dit is de export van elders, bijvoorbeeld in China, de VS en Taiwan, geproduceerde goederen. Deze worden via Nederland gedistribueerd, nadat ze hooguit een geringe bewerking hebben ondergaan. De groei van de export van in Nederland geproduceerde goederen in het derde kwartaal was zeer bescheiden en duidelijk minder dan in het eerste halfjaar.

De groei van de invoer (4,6 procent) was vrijwel gelijk aan die van de uitvoer. Ook de invoergroei komt vrijwel geheel voor rekening van de wederuitvoer.

Hoogste groei consumptie huishoudens in drie jaar

Huishoudens hebben in het derde kwartaal van 2005, voor prijsveranderingen gecorrigeerd, 1,0 procent meer besteed dan een jaar eerder. Dit is de hoogste groei sinds het derde kwartaal van 2002.

De Nederlandse consumenten hebben vooral meer uitgegeven aan goederen. Zowel de bestedingen aan voedings- en genotmiddelen als die aan duurzame consumptiegoederen waren hoger dan vorig jaar. Wat betreft de duurzame consumptiegoederen zijn er vooral meer consumentenelektronica, meubelen en kleding gekocht. De consumenten kochten echter minder nieuwe personenauto's. Aan diensten werd ook meer uitgegeven, maar net als in voorgaande kwartalen was de stijging relatief beperkt.

Overheidsconsumptie lager

Het volume van de overheidsconsumptie was in het derde kwartaal 0,5 procent lager dan in hetzelfde kwartaal van 2004. De overheid gaf minder uit aan onderwijs en vooral aan openbaar bestuur en defensie. De reële uitgaven voor zorg en welzijn namen nog wel toe, maar veel minder dan in de afgelopen jaren.

Investerings trekken verder aan

In het derde kwartaal van 2005 waren de investeringen in vaste activa 3,4 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal van 2004. Dit was voor een belangrijk deel een gevolg van hogere bouwinvesteringen. Vooral de woningbouw trekt aan. Ook in machines en installaties, bedrijfsgebouwen, infrastructuur en zakenauto's is meer geïnvesteerd. Uitschieter naar boven waren de investeringen in computers.

Bouw en commerciële diensten zorgen voor de productiegroei

Vanuit de productie benaderd zijn de bouw en de commerciële dienstverlening de trekkers van de bescheiden economische groei. De bouwnijverheid profiteerde van de aantrekkende woningbouw. In de commerciële dienstverlening komt de groei vooral van de groothandel, die betrokken is bij de wederuitvoer, en van de uitzendbranche. De productiegroei in de niet-commerciële dienstverlening (overheid en zorg) was zeer gering.

De industriële productie was vrijwel gelijk aan vorig jaar en blijft daarmee opvallend achter bij eerdere perioden van herstel. Tegenover een herstel in de chemie stond een krimp in de elektrotechnische en transportmiddelenindustrie. De aardgasproductie was fors lager doordat veel minder gas in het buitenland werd afgezet. In de landbouw waren de oogsten minder groot dan vorig jaar.

Banenverlies tot staan gekomen

In het derde kwartaal van 2005 waren er 13 duizend banen (0,2 procent) minder dan een jaar geleden. De daling in arbeidsjaren (voltijdbanen) was relatief iets groter, namelijk 0,5 procent. Het aantal banen is voor het tiende kwartaal op rij lager dan een jaar eerder. Het verlies in het derde kwartaal is wel het laagste in deze reeks. Na correctie voor seizoeninvloeden is het aantal banen in het derde kwartaal van 2005 zelfs een fractie hoger dan in het tweede kwartaal van dit jaar.

Technische toelichting

Algemeen

De economische groei wordt gemeten aan de volumegroei van het bruto binnenlands product (BBP). Dit is het totaal van de in het productieproces gevormde inkomens (de 'toegevoegde waarde').

In dit persbericht is de eerste raming van de economische groei in het derde kwartaal van 2005 gepubliceerd. Deze "flash-raming" heeft een *voorlopig* karakter. De cijfers kunnen nog worden aangepast op basis van nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie. Op 21 december 2005 worden nieuwe cijfers over het derde kwartaal gepubliceerd waarbij bovendien meer detailgegevens beschikbaar komen. Ook nadien kunnen de cijfers worden aangepast, met name bij het vaststellen van de jaarramingen van Nationale rekeningen.

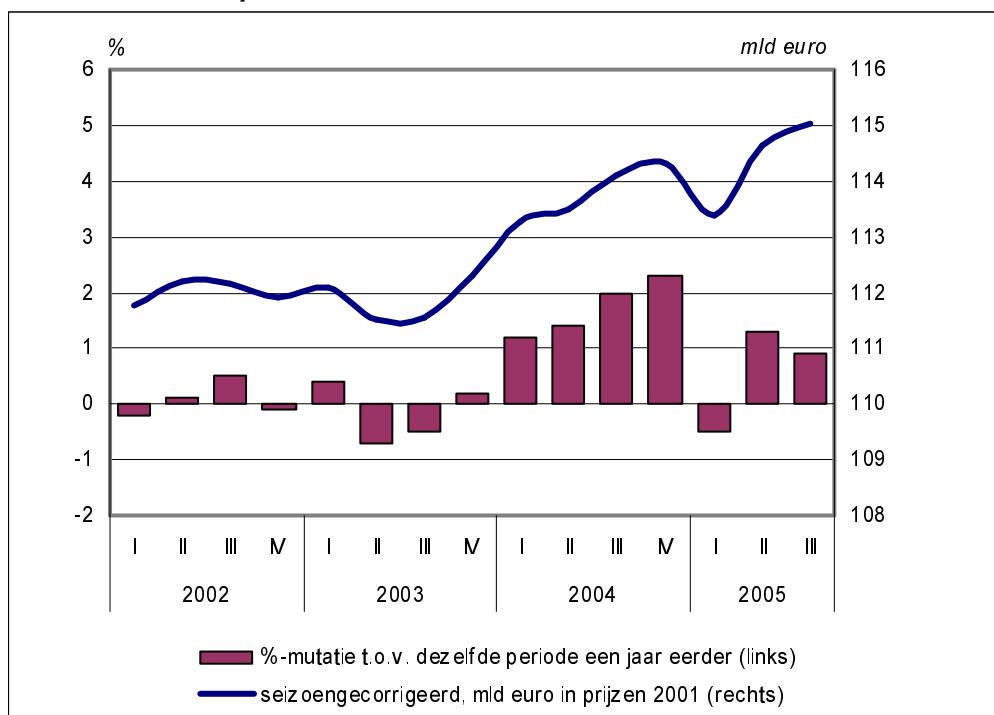
Achtergrondinformatie over de bijstellingen

De cijfers over voorgaande kwartalen en jaren zijn niet gewijzigd. Wel kunnen de seizoengecorrigeerde cijfers voor alle voorgaande kwartalen door het toevoegen van het derde kwartaal 2005 fractioneel zijn veranderd.

Werkgelegenheid

Conform Europese afspraken is een eerste raming van de werkgelegenheid in het derde kwartaal van 2005 gemaakt en in dit persbericht gepubliceerd. Deze raming heeft uitsluitend betrekking op werknemers. Zelfstandigen blijven buiten beschouwing. De raming luidt zowel in banen als in arbeidsjaren (=voltijdbanen). Ook zijn seizoengecorrigeerde cijfers van het aantal banen opgenomen. Op 22 december 2005 worden nieuwe cijfers over het derde kwartaal gepubliceerd met daarbij een verdeling van de werkgelegenheid naar bedrijfstakken.

Bruto binnenlands product: volume

Bron: CBS

Tabel 1: Bruto Binnenlands Product (marktprijzen)

	Verandering ten opzichte van	
	zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode ¹⁾
	<i>volumemutaties in %</i>	
2001	.	.
2002	0,1	.
2003	-0,1	.
2004	1,7	.
2001-I	.	.
II	.	0,4
III	.	0,0
IV	.	0,0
2002-I	-0,2	-0,2 [#]
II	0,1	0,4
III	0,5	0,0
IV	-0,1	-0,2
2003-I	0,4	0,2 [#]
II	-0,7	-0,5
III	-0,5	0,0 [#]
IV	0,2	0,7 [#]
2004-I	1,2	0,8
II	1,4	0,2 [#]
III	2,0	0,5 [#]
IV	2,3	0,2 [#]
2005-I	-0,5	-0,8
II	1,3	1,1 [#]
III	0,9	0,3

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld, achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2004	2004		2005		
		III	IV	I	II	III
<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Consumptieve bestedingen	0,0	0,0	0,1	-1,0	-0,1	0,5
w.v. door huishoudens	0,0	0,4	0,0	-1,4	0,1	1,0
Door overheid	0,0	-0,9	0,3	-0,3	-0,4	-0,5
Investeringen in vaste activa	2,9	1,9	2,8	-1,6	2,6	3,4
Veranderingen voorraden 1)	0,2	0,3	1,0	0,6	-1,6	-0,2
Nationale bestedingen	0,8	0,6	1,3	-1,3	0,3	0,5
Uitvoer goederen en diensten	8,5	10,1	12,4	5,3	5,5	4,7
Invoer goederen en diensten	7,8	8,8	12,0	4,8	4,4	4,6
Bruto binnenlands product	1,7	2,0	2,3	-0,5	1,3	0,9

1) In procenten van het BBP in constante prijzen.

Bron: CBS

Tabel 3: Waarde- en prijsontwikkeling van het BBP (marktprijzen)

	Waarde	Waardeverandering	Prijsverandering
	<i>mld euro</i>	<i>in % t.o.v. jaar eerder</i>	
2001	447,7	.	.
2002	465,2	3,9	3,8
2003	476,3	2,4	2,5
2004	488,6	2,6	0,9
2001-I	109,9	.	.
II	113,5	.	.
III	108,4	.	.
IV	115,9	.	.
2002-I	113,7	3,5	3,7
II	117,8	3,8	3,7
III	113,4	4,6	4,1
IV	120,2	3,7	3,8
2003-I	117,4	3,2	2,9
II	121,2	2,8	3,5
III	114,9	1,3	1,8
IV	122,9	2,2	2,0
2004-I	119,9	2,1	0,9
II	123,9	2,3	0,9
III	117,8	2,6	0,5
IV	127,0	3,3	1,0
2005-I	121,1	1,0	1,5
II	127,3	2,7	1,3
III	120,2	2,0	1,2

Bron: CBS

Tabel 4: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

	2004	2004	2005			
		III	IV	I	II	III
<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Producenten van:						
Goederen	2,1	2,7	2,3	-2,8	1,3	-0,6
Landbouw en visserij	4,9	6,3	6,8	0,7	-1,4	-1,3
Industrie en energie:	2,0	3,4	1,4	-2,8	0,4	-2,1
w.o. Industrie	1,2	1,0	0,8	-2,1	0,2	-0,3
Bouwnijverheid	1,2	-1,2	3,2	-4,0	4,8	4,6
Commerciële diensten	2,1	3,1	2,8	0,9	2,3	1,6
Handel, horeca en transport	3,5	4,1	4,2	0,6	1,7	2,6
Financiële en zakelijke diensten	0,9	2,3	1,6	1,1	2,7	0,8
Niet-commerciële diensten	0,6	0,1	0,7	-0,1	-0,7	0,3

Bron: CBS**Tabel 5: Banen van werknemers**

	Aantal banen	Verandering ten opzichte van	
	X 1000	zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode 1)
		<i>mutaties in %</i>	
2001	7559	.	.
2002	7607	0,6	.
2003	7561	-0,6	.
2004	7445	-1,5	.
2001-I	7415	.	.
II	7581	.	0,7
III	7658	.	0,4
IV	7581	.	0,1
2002-I	7510	1,3	0,1
II	7639	0,8	0,2
III	7684	0,3	0,0
IV	7595	0,2	-0,1
2003-I	7528	0,2	0,1
II	7609	-0,4	-0,5
III	7620	-0,8	-0,4
IV	7485	-1,4	-0,7
2004-I	7392	-1,8	-0,2
II	7478	-1,7	-0,4
III	7500	-1,6	-0,3
IV	7410	-1,0	-0,1
2005-I	7317	-1,0	-0,2
II	7437	-0,6	0,0
III	7487	-0,2	0,1

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden.

Bron: CBS

Tabel 6: Arbeidsvolume werknemers

	Aantal arbeidsjaren	Verandering ten opzichte van zelfde periode vorig jaar
	<i>X 1000</i>	<i>mutaties in %</i>
2001	5858	.
2002	5813	-0,8
2003	5797	-0,3
2004	5694	-1,8
2001-I	5782	.
II	5873	.
III	5911	.
IV	5867	.
2002-I	5813	0,5
II	5871	0,0
III	5886	-0,4
IV	5832	-0,6
2003-I	5798	-0,3
II	5823	-0,8
III	5814	-1,2
IV	5754	-1,3
2004-I	5682	-2,0
II	5714	-1,9
III	5714	-1,7
IV	5667	-1,5
2005-I	5611	-1,3
II	5667	-0,8
III	5687	-0,5

. Bron: CBS